

Активлек жалпы билим берүү орто мектебинин балдардын маалымат
коопсуздугу жөнүндө маалымат

Азыркы учурда бангизат, спирт ичимдиктерин жарыя салган, таш боордук менен мыйзамсыз жүрүм-турумдарды актаган, үй-бүлөлүк баалуулуктарды жокко чыгарган медиа-продукциялардан өсүп келе жаткан муунду коргоого чакырган маалымат коопсуздугу ата-энелер үчүн актуалдуу маселе болуп калды.

Интернет-технологиясынын кол жетерлик болуп өсүшү менен Интернеттеги маалыматтардын коопсуз болушуна карата талаптардын денгээли да жогорулашы керек. Балдар менен өспүрүмдөрдү бүткүл дүйнөлүк «желеден» сактоо үчүн кээ бир маалыматтарга тыюу салып коюуга дайыма эле боло бербестигин бүгүнкү күндө ар бир адам түшүнөт. Сиздерге сунушталган корсотмолор терс маалыматтардын Сиздин балдарыңызга тийгизген таасирин төмөндөтүп, психикалык саламаттыгын сактап, маалыматтык технологияны туура колдонууга тарбиялайт.

Балдардын маалыматтык коопсуздугу деген эмне?

Маалыматтык коопсуздук бул балдардын ден соолугуна жана ж физикалык, психикалык, руханий, адеп-ахлактык өнүгүп-өсүүсүнө зыян келтирген маалыматтар менен байланышкан коркунучсуз, алардын корголгон

Абалы. Балаларды медиа-продукциянын таасиринен коргоодон мурун кандай

Маалымат ага зыян келтирерин түшүнүп алуу зарыл.

Балалар Интернет-көз каранды болуп калышы мүмкүнбү?

Интернет тартынчаак аламдар үчүн, өзгөчө балдар менен мамиле түзүүдөн кыйналгандар үчүн баарлашуунун эн сонун каражаты экени эсинерде болсун. Анткени бул жерде жашы, сырткы келбети, дене бой түзүлүшү эч кандай мааниге эмес. Бирок бул жол Интернет-көз карандылыгынын калыптанышына алып барат. Өтө олуттуу көйгөй болуп калмайынча, муну түшүнүү кыйын. Ооба, андан тышкары Интернет-көз карандылыгы сыяктуу оорунун бар экендиги дайыма моюнуна ала беришпейт. Эмне кылуу керек?

Балдарга Интернеттен алынган материалдарга сын көз караш менен мамиле кылуу керектигин түшүндүрүү зарыл, анткени кайсы адам болбосун Интернетке маалымат жарыялай алат.

Бүгүнкү күндө иш жүзүндө ар бир адам өзүнүн сайты түзүп алса болот, деги эле анда жарыяланган материалдардын канчалык чындыгы бар экенин ким көзөмөлгө албайт. Балага Интернетте көргөндөрүн баарын текшерүүнү үйрөтүп койгула.

Муну кантип балага түшүндүрүү керек?

Балалар кичинекей кезинен эле баштагыла. Анткени бүгүнкү күндө мектепке чейинки жаштагы балдар да Интернетти колдонгонду жакшы билет, демек аларды калптан чындыкты ажыратууну мүмкүн болушунча эрте үйрөтүү керек.

Балдарыңардан Интернетте көргөндөрү тууралуу

Сураганды унутпагыла. Мисалы, тигил же бул сайт эмнеге кызмат кылат деп сурагыла;

Силердин баланар Интернеттеги маалыматты башка булактар аркылуу От алдынча текшере аларына көзүңөр жеткидей болсун (башка сайттар, гезит же журналдар аркылуу). Балаңарды силер менен кенешип турууга үйрөткүлө. Ага кол шилтеп койбогула:

Балаларды китепкана сыяктуу ар кандай булактарды пайдаланууга кызыктыргыла же дискке жазылган энциклопедияны белек кылып бергиле. Бул силердин баланарга маалыматтын башка булактарын колдонууну үйрөнүүгө жардам берет:

Интернетте издөөнү пайдаланууну үйрөткүлө. Издеп табуу үчүн ар кандай издоо машиналарын кантип колдонууга болорун көрсөтүп бергиле

Балдарыңарга расизм, фашизм, улуттар аралык жана диний касташуу деген эмне экенин түшүндүргүлө. Буга окшогон кээ бир материалдарга атайын чыпкалоочу программалардын жардамы менен богат коюуга боло тургандыгына карабастан, мындай сайттардын баарын чыпкалоого болот деп ишенүүгө болбойт.

Силердин үй-бүлөнөр үчүн кандай программалар бир кыйла туура келерин чечин, аларды компьютерге орнотуңуз. Орнотулган программалар жанылоону талап кылбаганына көзүңүз жетиши үчүн 6 ай сайын аларды карап туруңуз.

Баланыз кандай сайттарга киргенин билүү үчүн компьютердеги

Интернет-ресурсу каттамы журналын карап туруңуз.

Баланыз колдонууга боло турган пайдалуу, кызыктуу, коопсуз ресурстардын тизмесин түзүңүз.

Балдарды Интернетте «каалашынча сүзүп жүрүүгө жибербегиле. Баланы өзгөчө жаныдан өздөштүрө баштаган баскычта Интернет менен

Баарлашууда активдүү катышууга аракет кылыңыз. Бала менен Интернеттин жардамы аркылуу өзү үчүн кандай жаны

Нерселерди билгенин жана өз учурунда коркунучтан алдын ала кантип сактанууга болору тууралуу сүйлөшүңүз. Сиздин эрежениз баланыздын жаш өзгөчөлүгүнө жана жетилүүсүнө ылайык келерин байканыз.

Дарыгерлердин сунуштарын колдонунуз:

Дарыгерлер 7 жашка чейинки балдарга компьютерге/Интернетте отурууну сунуш кылбайт;

7-10 жаштагы балага компьютерде күнүнө 30 мүнөт гана отурууга

10-12 жаштагы бала компьютерде 1 саатка чейин;

12 жаштан ашкан балдар 1,5 сааттан ашык эмес отурууга болот.

Болот:

Сөзсүз ортолорунда дем алуулары керек.

Эсинерде болсун, компьютерде ашыкча отуруу баланын ден соолугу үчүн зыян, анын көрүүсү начарлап, гиподинамия, аллергия, ал тургай жүрөк-кан тамыр оорулары менен оорушу мүмкүн.

Балдарыңарды Интернетте чындык менен калпты айырмалоого кантип үйрөтүүгө болот?

кайсы сайтка киргенин, анда эмне кылганын билүүгө жардам берет. Балдарга ботон адамдардын менчигин сыйлоону үйрөткүлө, мыйзамсыз

Музыкаларды, компьютердик оюндарды жана башка программаларды Көчүрүп алуу уурулук экенин айткыла.

Балдарды башкаларды ызаттоого үйрөтүңүз, алар жакшы мүнөз барлык жерде, ал турсун виртуалдуу дүйнөдө да таасирин тийгизерин билерине ынангыдай болуңуз.

Баланы сак болууга үйрөтүңүз. Балага Интернет түйүнүнүн мүмкүн болгон коркунучтары жана натыйжалары тууралуу айтып бериниз. Бала шектүү файлдар менен шилтемелер адам кызыгарлык болуп көрүнгөнүнө карабастан, ачууга болбой турганын билиши керек. Баланы өзү ишенбеген нерсесин сураганга үйрөтүңүз.

Баланы on-line тааныштары менен жолугушууга уруксат бербениз. Ага виртуалдуу мейкиндикте баарлашып жаткан адамга эч качан ишенүүгө болбостугун түшүндүрүңүз.

Балага бейтааныш адамдардан келген файлдарды ачууга болбостугун түшүндүрүңүз, анткени анда вирус же терс мазмундагы сүрөт/видео болушу мүмкүн.

Компьютерлерде вируска каршы программалар орнотулгандыгына, контентти жана керексиз билдирүүлөрдүн келүүсүн чыпкалаган каражат туура коюлганына ишенимдүү болуңуз.

Сиздин баланыз колдонгон интернет-ресурстардын мазмуну менен таанышып чыгыңыз. Чаттар, электрондук почта, дароо жибере турган.

Билдирүүлөрдүн ресурстары менен интернет-кызматынын провайдерлерин пайдаланганды үйрөтүңүз. Сиздин оюңуз боюнча баланыз пайдалануудан качышы керек болгон сайттарды белгилеп коюңуз. Баланыз менен анын досторунун интернет-адаттары жөнүндө билиңиз.

Технологиялык жаны саамалыктарга, мисалы, чыпкалай турган же башка коргой турган программаларга кызыктар болуңуз.

порнографиялык мүнөздөгү маалыматтар: Ата-энесин, бир туугандарын сыйлабаган үй-бүлөлүк

Баалуулуктарды четке каккан мүнөздүн калыптануусу;

Адамдарга жаныбарларга карата актануу менен зордук зомбулукка

Жол беруу же мыкаачылыкка түрткөн кыймыл аракеттер:

Актануу менен тең укутуулукка каршы кыймыл аракет

Сегунгон создор камтылган Интернет булагы жана компьютер менен иштөөдө балдар үчүн эреже

Интернет түйүндөрүнө балдар менен чогуу барыңыз жана аны колдонуу тажрыйбасы менен бөлүшүүгө дем берип кызыктырыңыз.

Балдарга интуицияга ишенүүгө жана Интернетте аны тынчсыздандырган нерселер болсо, Сизге билдирип коюуга үйрөтүңүз.

. Баланызга катталуу ысымы талап кылган программаларга катталууга жана жеке маалыматтарды колдонбой туруп формаларды толтурууга жардам

Бериниз (баланыздын атын, электрондук почтанын дареги, телефон номери, үй дареги). Бул үчүн атайын даректүү электрондук почталуу болуу керек.

Баланыз эч качан өзүнүн жашаган дарегин, телефон номерин же башка жеке маалыматын, мисалы, окуган жерин же жактырган эс алуучу жайын бербегенге көндүргүлө.

. Баланызга Интернетте жана чыныгы жашоодо чындык менен калптын ортосундагы айырмачылыктар бирдей экенин түшүндүрүңүз.

Балдар Интернеттеги достору менен эч качан жолугушууга болбойт, Анткени алар таптакыр башка адамдар болушу мүмкүн.

Балдарга Интернетте көргөндөрүнүн баары эле чындык эмес экенин айткыла, эгерде алар ишенбей жатышса, сизден сураганга көндүрүңүз.

Зыян мазмундагы маалыматтарды чыпкалаган заманбап программаларынын жардамы менен балдардын иш-аракеттерин коземелге алгыла, бул баланын

Үйдөгү компьютерди пайдалануу эрежесин орнотула жана Интернетте болуу менен баланардын дене боюна Оордук келүүнүн ортосундагы тен салмактуулукту табууга аракет кылгыла. Андан башка да компьютер балдар бөлмөсүндө эмес, улуу кишилердин бөлмөсүндө тургудай болушу керек. Акырында өзүнөрдү каран көргүлө, убакыттын көбүн Интернетте өткөрүп, жаткан жоксунарбы?

Жагымсыз мазмундагы материалдарга кирүү

Бүгүнкү күндө Интернетке кирген балдардын кимиси болбосун, каалаган материалды карай алат.

Бул болсо зордук-зомбулук, банги, порнография, жаштарды өзү өзүн өлтүрүүгө, анорекцияга (тамактан баш тартуу), өлтүрүүгө түрткөн баракчалар ачык эле улуттук же фашисттик идеологияны камтыган жана көптөгөн башка баракчалар. Анткени мунун баары чексиз Интернетте жеткиликтуу бар. Көбүнчө бул баракчаларды көрүү балдарга деле байланыштуу болбойт, Анткени көптөгөн сайттарда маалыматтын кандайы гана болбосун, баарынан да порнографиялык мүнөздөгү маалыматтар калкып чыкма терезечелер аркылуу көрсөтүлөт.

Бейтааныш адамдар менен чаттар же электрондук почтанын жардамы менен байланышуу

Арам ойлуу адамдар бул каналдарды балдарды өздүк маалыматтарын

Берүүгө мажбурлоо үчүн пайдаланышат. Башка учурда өзүнө жаны курмандыкты издеп жаткан педофилдер да болушу мүмкүн. Өзүн курмандыктын жашташы катары көрсөтүп, жекече маалыматын астыртан билип, жекеме-жеке жолугушууну издеши мүмкүн.

Кандай маалыматтар балдардын ден-соолугуна жана өсүп-өнүгүүсүнө тере таасирин тийгизет,

Жаш балдарды өмүрүнө, ден-соолугуна коркунуч туудурган, анын ичинен өз өмүрүн кыюууга чакырган кыймыл аракеттерди жасоого чакырган: Балдарды банги заттарды, спирт ичимдиктери, тамеки,

Психотроптук жана (же) дүүлүктүрүүчү заттарды колдоонууга, кумар оюндарына катышууга, жер кезип жүрүүгө калоосун ойготкон

Балдардын маалыматык коопсуздугу боюнча кызыктуу тапшырмалар кырдаалдык тапшырмалар. Баланызга төмөнкү кырдаалдардын бирине туш келип калса, кандай кылар эле ошого жооп берүүсүн сунуш кылыңыз. Жоопторго чогуу анализ жүргүзгүлө. Бала жооп бере албай кыйналган же ал сунуш кылган вариант тере натыйжаларга алып келиши мүмкүн болгон учурларда ага жардам көрсөтүңүз жана кантип туура кылууга болоруна кенеш бериниз.

1-кырдаал, Сен социалдык тармактарда досторун менен сүйлөшүп отурасын. Күтүлбөгөн жерден бейтааныш адамдан: «Салам, сенин сүрөттөрүң сонун экен! Бирок баары бир менин сүрөттөрүм укмуштуудай! Бул жерди тез бас!» деген билдирме келди. Сүрөттөрдү көрүү үчүн шилтеме сунуш кылынат. Бул учурда эмне кылуу керек?

2-кырдаал. Сен Интернет түйүнүндө алыскы планеталар тууралуу маалыматтары менен сайтты окуп отурасын. Капысынан эле сенин гороскобунду түзүүнү сунуштаган сайтка урундун. Сен шилтемеге өттүн, сунуш кылынган суроолордун баарына жооп бердин. Суроонун аягында сенин телефонундун номерин жазып коюу сунуш кылынды. Сенин аракетин кандай болот? Эмне үчүн?

3-кырдаал, Досун сага телефон чалып, Интернеттен оорулуу бала үчүн каражат топтолуп жатканы тууралуу билдирмени көргөнүн кабарлады. Акча көрсөтүлгөн уюлдук телефондун эсебине же электрондук капчыкка которулуусу сунуш кылынат. Досун балага жардам берели деп айтканынан кайтпай жатат. Сенин аракетин кандай болот? Эмне үчүн? 4-кырдаал. Социалдык түйүндө сүйлөшүп жаткан учурда сага: «Салам! Биз жалпы таанышыбыздыкында көрүшкөнбүз. Сени түйүндөрдөн табайын деп чечтим. Сенин баракчан сонун экен! Балким кечинде сейилдеп келбейлиби?» деген билдирме келди. Мындай кырдаалда кандай кыласын? Эмне үчүн?